

**Fremtidssikring
af drikkevandet i**

Hasle-Nyker området

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

● **Teknik & Miljø 2008**

Titel:

Fremtidssikring af drikkevandet i Hasle-Nyker området

Udgiver:

Bornholms Regionskommune (BRK),
Teknik & Miljø, Skovløkken 4, Tejn, 3770
Allinge

Udgivelsesår:

2008

Arbejdsgruppe:

Planen er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af:

Torben Jørgensen, BRK, Forsyningsvirk.
Sven Olaf Kjær, BRK, Forsyningsvirk.
Carsten Mouritsen, Bornholms Landbrug
Christian Kofoed, landmand
Jens Ole Thinggaard, landmand
Hanne Kjølgaard, husejer
Niels Tholstrup, landmand
Brian Kofoed, landmand
Hans Olaf Hansen, landmand
Jørgen Jespersen, BRK, Teknik & Miljø
H. P. Birk Hansen, BRK, Teknik & Miljø

Redigeret af:

Jørgen Jespersen, Hans Peter Birk Hansen

Layout:

Peter Flensborg og Diana Michelsen

Fotos:

BRK

Kortmateriale:

Copyright Kort & Matrikelstyrelsen

Forord

Målet med denne indsatsplan er langsigtet beskyttelse af grundvandet der indvindes i Hasle-Nyker området.

De 3 vandværker i Hasle, Muleby og Nyker, der drives af kommunens forsyningsvirksomhed, indvinder årligt tilsammen ca. 390.000 m³ grundvand i området. Vandværkerne har et forsyningsområde der dækker ca. 45 km², svarende til knapt 8 % af Bornholm.

Indsatsplanen bygger på den særlige grundvandskortlægning, som amtet (senere regionskommunen) gennemførte i 2001-2004 for Hasle, Nyker og Muleby vandværkers kildepladser. Kortlægningen er afrapporteret af NIRAS A/S, som nævnt i referencelisten side 23. Afsnit 2 i denne pjece giver et kort resume af kortlægnings resultater.

Planen er udarbejdet efter reglerne i miljøministeriets bekendtgørelse om indsatsplaner

Alle lodsejere i de i afsnit 1 omtalte "nærområder" fik i foråret 2007 brev om planlægningen og invitation til et orienteringsmøde. Der blev her blev nedsat en arbejdsgruppe (se margin) der har udarbejdet planen.

Efter offentlig høring 8. juli – 2. oktober 2007, hvor der ikke indkom bemærkninger til planen, har kommunalbestyrelsen tiltrådt planen i december 2007.

Alle berørte grundejere og beboere er orienteret om planens vedtagelse i februar 2008, hvor der også er sket annoncering i Bornholms Tidende.

Det er aftalt, at kommunens forsyningsvirksomhed i foråret 2009 indkalder arbejdsgruppen til et opfølgende møde for at drøfte om der er behov for justeringer i planen.

Bevar det rene vand

I Danmark betragter vi rent drikkevand som en selvfølge. Vi åbner bare for vandhanen.....

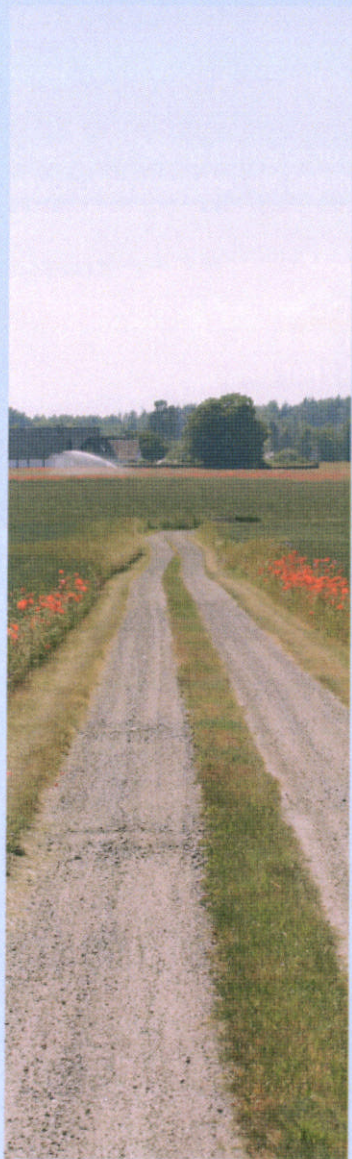
De fleste steder hentes drikkevandet op af undergrunden og gennemgår en simpel filtrering. Enkelt og billigt. Vi behøver ikke dyre vandfabrikker i Danmark.

Det er et unikt gode, som vi skal passe på.

Derfor har vi lavet denne plan. Her kan du se hvad vandværket, erhvervslivet og du selv som borger kan gøre for at bidrage til fortsat rent drikkevand i Hasle-Muleby-Nyker.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1. Hvilke arealer omfatter planen ?	4
2. Grundvandskortlægningens resultater	6
3. Indsatsplanens indhold	12
- indsats 1-4 om landbrugsdrift	12
- indsats 5-7 om by, industri mm	14
- indsats 8-10 om vandværksdrift	16
- indsats 11-12 om brønde, borer mm.	20
4. Afslutning	22
Referenceliste	23

Ved Biskopskilde.

1. Hvilke arealer omfatter planen?

De 3 vandværker har i alt 7 kildepladser*) med indvindingsboringer:

Marevad, Odaenge og Biskopskilde til Hasle Vandværk

Kyndegård og Agregård til Nyker Vandværk

Muleby og Sorthat til Muleby Vandværk

På kortet til højre er med rødt vist det såkaldte "nærområde" til de enkelte kildepladser. Det er den del af oplandet hvor grundvandet er mindre end 30 år undervejs til borerne ifølge de modelberegninger der er lavet i grundvandskortlægningen.

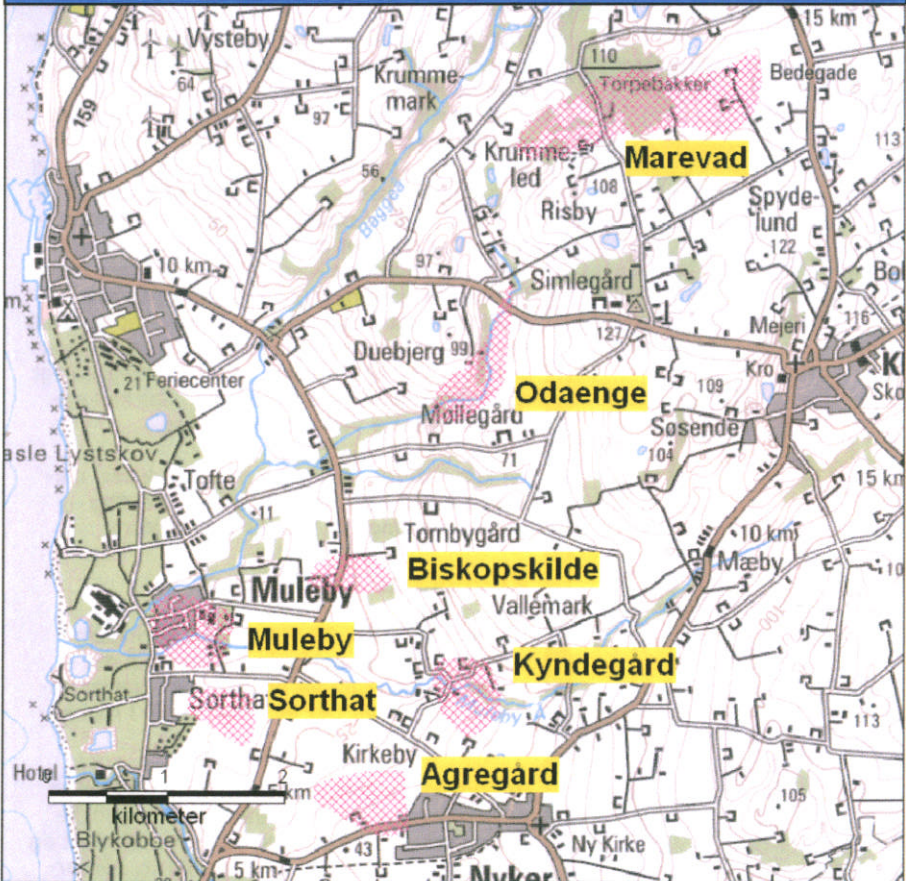
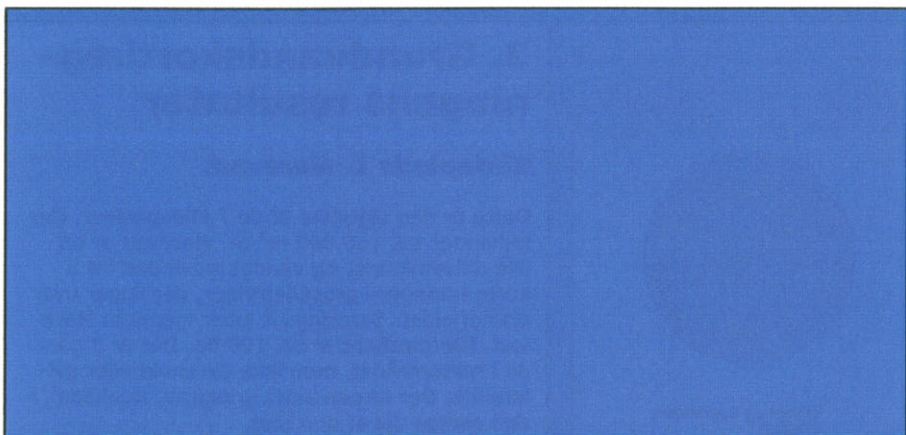
Modelberegninger er det bedst mulige bud på en beskrivelse af virkeligheden ud fra den foreliggende viden, men da der i sagens natur er en vis usikkerhed ved sådanne beregninger, har arbejdsgruppen set på, om der skulle være anlæg/aktiviteter uden for, men tæt på nærområderne (indtil ca. 100 m), som evt. skulle inddrages i planlægningen. Det vurderes ikke at være tilfældet.

Størstedelen af det vand der pumpes op fra en boring kommer fra nærområdet. Det vand som boringen trækker fra resten af oplandet (uden for nærområdet) vil have lang transportvej og -tid. Derfor vil evt. uønskede stoffer i vandet oftest være enten nedbrudt eller fortyndet tilstrækkeligt, inden vandet når frem til boringen.

Det er begrundelse for at denne indsatsplan kun omhandler de arealer, der ligger i nærområde.

På de følgende sider omtales grundvandskortlægningens resultater nærmere for de enkelte kildepladser, med hovedvægt på, hvilken sårbarhed grundvandet har i de enkelte områder.

*) Hasle Vandværk råder også over borerne ved Svartingedal og Tofte - men disse borerne er af helt underordnet betydning og indgår ikke i indsatsplanen.

2. Grundvandskortlægningens resultater

Kildeplads 1. Marevad.

Dette er den vigtigste af de 7 kildepladser. Der indvindes ca. 160.000 m³/år. Marevad er en lille dalsænkning, og vandet indvindes fra 3 korte borer i grusaflejringer, der ligger over grundfjeldet. Samsings Å løber igennem Marevad. Nærområdet er ca. 100 ha. Der er 3 gårde i nærområdet, men ikke dyrehold eller gylletanke. Der er en aktiv grusgrav, Kokkedal, i den østlige del af området.

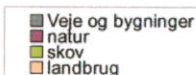
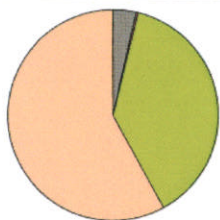
Kildepladsen er kortlagt som nitratfølsom, især på grund af overindvinding for 15-20 år siden, som medførte grundvandssænkning og dermed kemisk ændring i vandet. Der er fortsat et vist, men ikke stigende, indhold af nitrat i borerne (mellem 1-15 mg/liter). En stor del af grundvandsmagasinet består af grus helt til overfladen med ringe beskyttelse mod nedsivning af nitrat. Det er dog gunstigt, at en stor del af nærområdet – ca. 50 % – er skov, med lille nitratnedsivning, og at avlsjorden nærmest borerne i mange år har været anvendt til kreaturafgræsning. De østlige arealer i nærområdet er i Regionkommuneplan 2005 udlagt som skovrejsningsområder, dvs. der kan opnås statsstøtte ved skovetablering.

En konstateret sårbarhed over for sulfat, nikkel og arsen kan modvirkes ved fornuftig vandindvinding (se indsats 7 nedenfor).

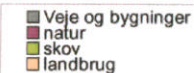
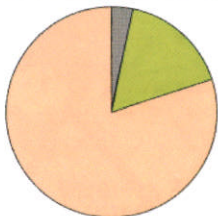
Kildeplads 2. Odaenge.

Her indvindes ca. 25.000 m³/år. Borerne ligger i den skovdækkede Samsings Å dal – resten af nærområdet er opdyrket. Nærområdet er ca. 33 ha. Der er ingen gårde i nærområdet.

Borerne henter vandet fra grundfjeldet og er derfor relativt lavt ydende. Der er ganske gode beskyttende dæklag over grundfjeldet og derfor ikke sårbarhed over for nitrat. Sårbarhed over for sulfat, nikkel og arsen kan modvirkes ved fornuftig indvindingsstrategi.

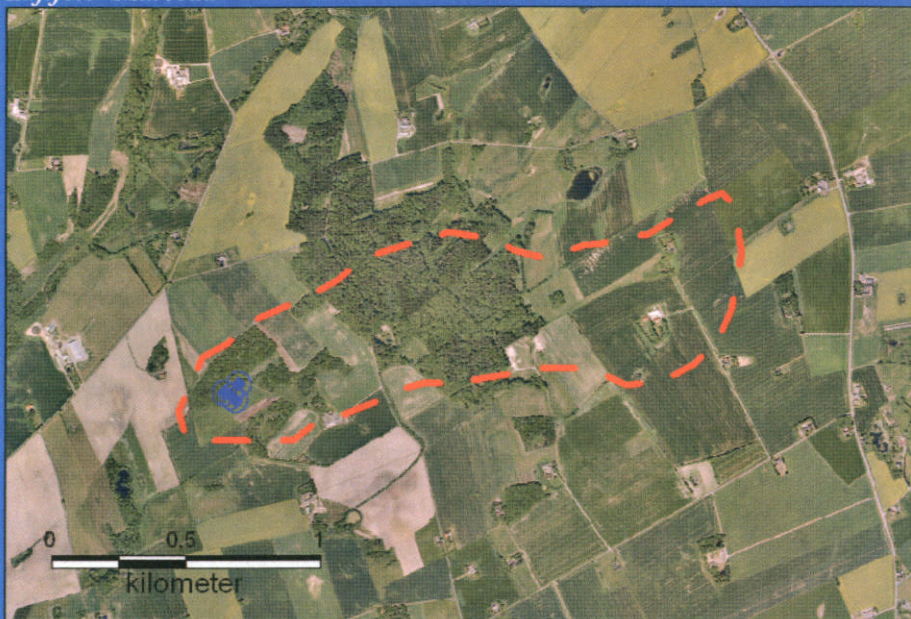

Arealanvendelse Marevad

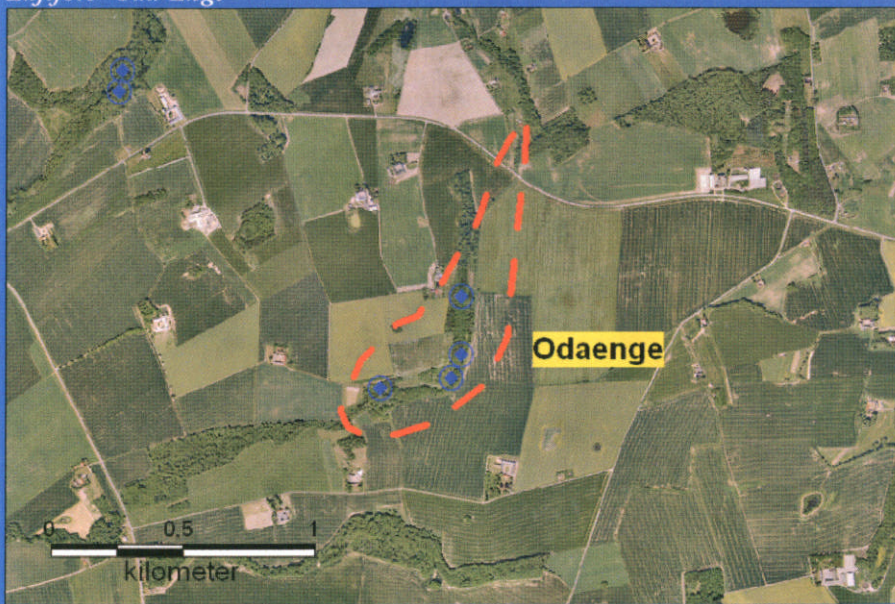

Arealanvendelse Odaenge

Luftfoto Marevad

Luftfoto Oda Enge

Kildeplads 3, 4 og 5. Muleby, Sorthat og Agreggård

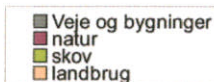
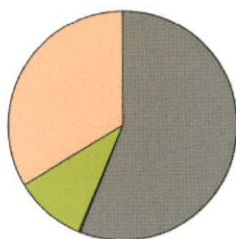
Indvindingen på disse 3 kildepladser sker fra dybtliggende Arnager Grønsand. Der er tale om gammelt grundvand.

Muleby kildeplads ligger i parcelhuskvarter i Muleby, med en enkelt boring, hvorfra der normalt indvindes ca. 30-40.000 m³/år. Nærområdet er ca. 35 ha. Område er hovedsagelig byområde (parcelhuskvarter og betonelement-fabrik); der er eet gårdanlæg med kvægbesætning.

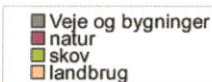
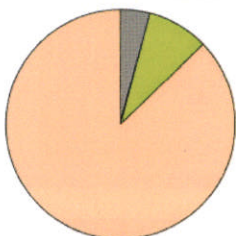
Sorthat kildeplads ligger i udkanten af et sommerhusområde, ud mod dyrket areal; der er to tæt liggende boringer, hvorfra der indvindes ca. 75.000 m³/år. Nærområdet er ca. 20 ha. Der er ingen gårdanlæg.

Agreggård kildeplads ligger i dyrket område vest for Nyker by, med en enkelt boring, der bidrager med hovedparten af vandet til Nyker Vandværk, nemlig ca. 70-80.000 m³/år. Nærområdet er ca. 34 ha. Der ligger én gård, Pluggegård, med svineproduktion og gylletanke.

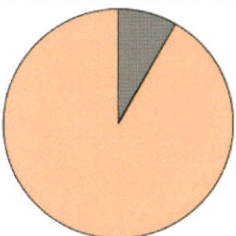
Ifølge grundvandskortlægningen er de 3 kildepladser godt beskyttet mod nitrat og øvrige påvirkninger fra overfladen. Vandkvaliteten er speciel ved at have et højt naturligt indhold af kalium, dog uden at det udgør et problem for vandkvaliteten. Kildepladserne er som de fleste kildepladser sårbare overfor større spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

Arealanvendelse Muleby

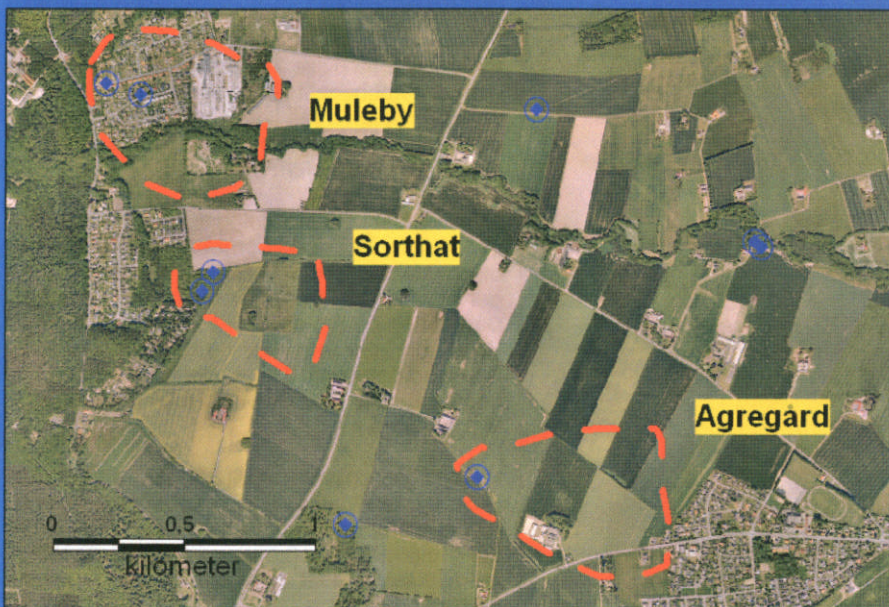

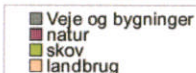
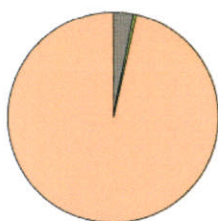
Arealanvendelse Sorthat

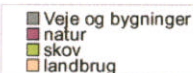
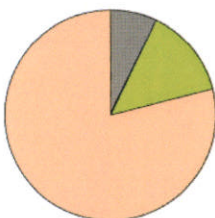
Arealanvendelse Agreggård

Luftfoto Muleby, Sorthat og Agregård

Arealanvendelse Biskopskilde.

Arealanvendelse Kyndegård.

Kildeplads 6 og 7. Kyndegård og Biskopskilde.

Boringerne på disse 2 kildepladser indvinder vand fra Robbedale Grus, der ifølge grundvandskortlægningen ligger godt beskyttet under lerlag i forhold til nitrat og øvrige påvirkninger fra overfladen.

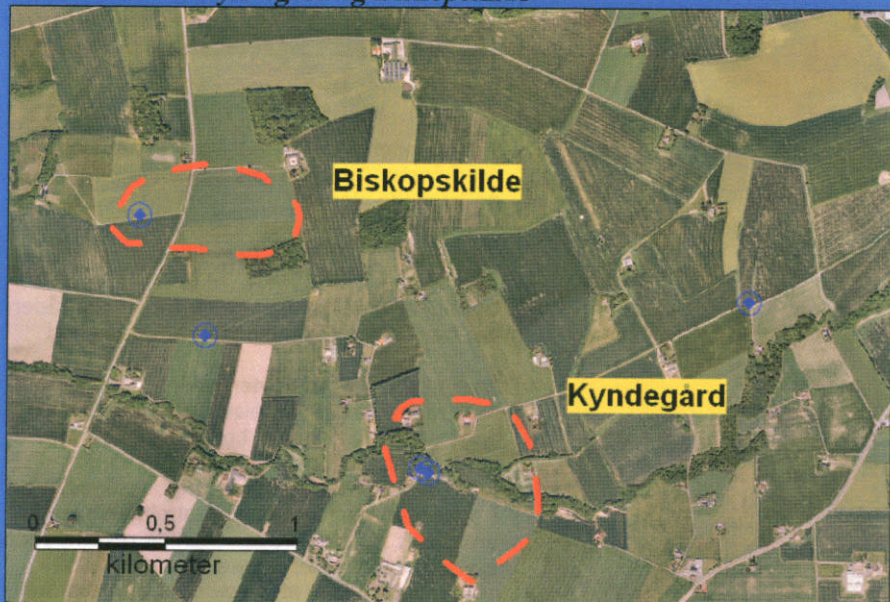
Kyndegård kildeplads ligger nord for Nyker ved Muleby Å, i dyrket område. Kildepladsen har to tæt placerede boringer; den ene bidrager med 10-15.000 m³/år til Nyker Vandværk. Den anden boring er udlånt til Klemensker Vandværk, der indvinder op til 60.000 m³/år. Nærområdet er ca. 19 ha. Der er 3 gårde i området, men ikke dyrehold eller gødningsoplag/gylletanke.

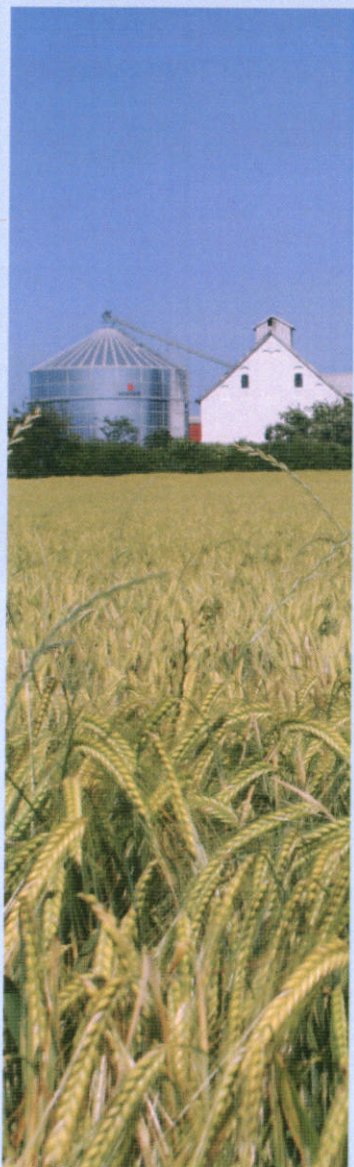
Kildepladsen **Biskopskilde** ligger i dyrket område øst for Muleby, nær ved landevejen mod Hasle. Kildepladsen har en enkelt boring, hvor der indvindes ca. 10.000 m³/år til Hasle Vandværk. Nærområdet er ca. 30 ha. Der er ingen gårde i området.

Kildepladserne er som de fleste kildepladser sårbare overfor *større* spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

Den vigtigste indsats i områderne er at sikre at grundvandsspejlet ikke sænkes, for at undgå de ændringer i vandkemi, som tidligere har vist sig ved overudnyttelse af grundvandsmagasiner med Robbedale Grus.

Luftfoto Kyndegård og Biskopskilde

V. Hasle Vandværk

3. Indsatsplanens indhold

Planen indeholder 12 indsatser inden for nær-områderne. De beskrives og kommenteres på de følgende sider.

Indsats 1-4 om landbrugsdrift

Der ligger 8 gårdanlæg inden for nærområderne. Der er kun dyrehold på 2 af disse.

Indsats 1. Ejeren af Marevadgård har gennem mange år i forståelse med vandværket anvendt arealerne nær boringerne til afgræsning. Det har bidraget gunstigt til vandkvaliteten. Denne driftsform skal langtidssikres. I resten af nærområdet kan almindelig landbrugsdrift fortsætte uden særlige restriktioner, selv om området er udpeget som nitratfølsomt. Det skyldes at en stor del af nærområdet er skovdækket, hvorved den gennemsnitlige af nitrat fra rodzonen i nærområdet som helhed vil ligge lavt.

Indsats 2 og 3. Spild eller udledning af pesticider, kemikalier eller brændstof i forbindelse med håndtering kan udgøre et alvorligt problem, fordi der er tale om koncentreret spild på et lille areal (punktkilde-forurening). Derfor er det vigtigt at der på gårde med håndtering af disse stoffer, er vaske- og fyldeplads, hvis gården ligger i nærområde. Man kan dog vaske sprøjte eller foretage påfyldning ude i marken, hvis man har det rette udstyr. Ellers må man indgå aftale om brug af vaske- og fyldepladser uden for nærområde. Man skal også have opmærksomhed rettet mod olie- og dieseltanke. Tanke kan tæres op indefra og medføre udslip, som det er meget kostbart for ejeren af dække udgifterne til. Effektiv erhvervsforsikring er nødvendig. Teknik & Miljø fører miljølitsyn med husdyrbrug, men vil i nærområderne udvide tilsynet til også at omfatte større planteavl uden dyr, med fokus på de her omtalte emner.

1 Skånsom udnyttelse af landbrugsarealer nær kildeplads 1, Marevad

Grundvandet er ungt på denne kildeplads og nedrivende nitrat og pesticider kan give risiko for forurening af drikkevandet. Landbrugsarealerne nær borerne bør derfor fortsat udnyttes skånsomt, som græsningsareal med beskeden gødsning og sprøjtning. Det drejer sig om ca. 3 ha af ejendommen Marevadgård (matr. nr. 66a, Rutsker). En tinglyst aftale mellem ejeren og Forsyningsvirksomheden – eller tilsvarende – forventes i kraft senest medio 2008. Forsyning tager initiativ til aftalen.

2 Krav om indretning af pladser til vask og fyldning af sprøjteudstyr

Risikoen for punktkilde-forurening med pesticider skal minimeres i alle nærområderne. Alle ejendomme inden for nærområderne, hvor der skal håndteres pesticider mm skal derfor have en korrekt indrettet plads til vask og fyldning af sprøjte. Kravet skal være opfyldt inden udgangen af 2008. Teknik & Miljø kontrollerer opfyldelsen som led i miljøtilsynet med landbrug.

3 Skærpet landbrugstilsyn med håndtering og opbevaring af pesticider, gødning, brændstof mm

Kommunens lovpligtige miljøtilsyn med husdyrbrug vil i nærområderne lægge særlig vægt på korrekt og hensigtsmæssig opbevaring og håndtering af kemikalier og brændstoffer. Tilsynet vil i nærområderne også omfatte større planteavl uden husdyr. Det er Teknik & Miljø, der forestår tilsynet.

Muleby å

Indsats 4. Spildevandsslam har høj gødningsværdi og afsættes derfor til landbrug. Slammet overholder de statslige grænseværdier for miljøfremmede stoffer, men ud fra et forsigtighedsprincip har kommunalbestyrelsen i Regionkommuneplan 2005 fastlagt, at der ikke vil blive indgået nye kontrakter om udbringning af kommunalt spildevandsslam på arealer i nærområder. Det gælder alle nærområder på Bornholm.

Indsats 5-7 om by, industri mm

De fleste af nærområderne ligger i det åbne land, men nærområdet omkring kildeplads 3 rummer størstedelen af Muleby-bebyggelsen og betonelementfabrikken PL-Beton A/S. Eneste anden erhvervsaktivitet i nærområde er grusgraven Kokkedal, nordøst for Torpe bakkere (Kildeplads 1).

Indsats 5 tager sigte på at skærpe opmærksomheden hos beboerne i Muleby i forhold til grundvandet; altså at man er særlig varsom med brug af og spild af kemikalier, både i haven, på gårdsplads eller i indkørsel, fortov osv. Samtidig bør beboerne her være særlig pligt-opfyldende med hensyn til at udskifte gamle villaolietanke. Et større spild af olie kan ødelægge kildepladsen.

Indsatsen retter sig også mod de få beboere i nærområderne i det åbne land.

Indsats 6. Kloaknettet under Muleby er for en stor del fra 1960'erne og 1970'erne. Det kan ikke udelukkes at der er utætheder i ældre kloakledninger, og det kan give risiko for miljøfremmede stoffer fra spildevandet til grundvandet.

Forsyningsvirksomheden, der driver vandværkerne er også ansvarlig for kloaknettet og er indstillet på at lave en undersøgelse af kloaknettet med henblik på vurdering af om der er risiko for væsentligt læk af spildevand til undergrunden.

4 ***Ikke udspredning af kommunalt spildevandsslam***

For at mindske risiko for forurening af grundvandet med miljøfremmede stoffer vil der ikke blive udbragt spildevandsslam fra de kommunale rensningsanlæg på landbrugsarealerne i nærområderne.

Dette er allerede fastsat i Regionkommuneplan 2005 og vil være effektivt fra 2008, som resultatet af nyt udbud i 2007 om afsætning af slammet.

5 ***Skånsom havedrift og check af villaolietanke i Muleby***

Risikoen for forurening af Muleby kildeplads fra byområdet søges mindsket ved en informationskampagne (gentaget hvert 5. år), hvor beboerne gøres opmærksom på hvad spild eller overforbrug af kemikalier kan betyde for drikkevandet; gode råd gives om skånsom havedrift. Desuden gøres opmærksom på de nye regler om villaolietanke.

Teknik & Miljø laver informationskampagnen i 2008.

6 ***Check af kloaknettet i Muleby***

Forsyningsvirksomheden får foretaget en vurdering af risikoen for forurening af grundvandet fra kloaknettet i Muleby i 2008.

Teknik på et landbrug

Indsats 7. De to erhvervsvirksomheder i nær-område (bortset fra landbrug) er som nævnt PL Beton A/S og Kokkedal grusgrav. Virksomhederne har miljøgodkendelse/råstoftilladelse, som Teknik & Miljø administrerer og fornyer med mellemrum. Der er heri vilkår om bl.a. hensyn til grundvandsbeskyttelse.

Teknik & Miljø fører miljøtilsyn med virksomhederne.

Der er ingen større risiko for grundvandsforurening fra virksomhederne, men der skal være opmærksomhed på evt. spild af brændstof eller andre stoffer, som kan give problemer for grundvandet.

Indsats 8-10 om vandværksdrift

Indsats 8. Erfaringerne viser, at selve vandindvindingen kan true grundvandskvaliteten, hvis den ikke tilrettelægges nøje.

Vandindvinding medfører grundvandssænkning. Afhængig af hvor meget der pumpes hvor hurtigt og i hvilke typer grundvandsmagasin kan der ske ændring i grundvandskemien, fordi luftens ilt får adgang til jordlag, som altid før har været vandfyldt. Derfor er det vigtigt at tilrettelægge indvindingen fra den enkelte boring sådan at grundvandssænkningen ikke bliver for stor.

Det betyder både noget hvordan boringens pumpe er dimensioneret, dvs. hvor meget der kan pumpes op pr time, hvor ofte der pumpes og hvor meget der pumpes samlet set fra boringen.

Disse forhold er Forsyningsvirksomheden allerede fuldt opmærksom på, men er alligevel medtaget som en indsats, fordi de er så vigtige.

7 Skærpet miljøtilsyn med virksomheder for at forebygge nedslivning eller spild af kemikalier, brændstof mm. – og skærpede vilkår ved nye tilladelser/godkendelser

Regionskommunens miljøtilsyn med virksomheder inden for næringsområderne skærpes mht. håndtering og brug af kemikalier og brændstoffer mm, der kan forurene grundvandet.

Ved nye miljøgodkendelser og tilladelser til råstofindvinding kan det komme på tale at skærpe vilkår, der sikrer mod grundvandsforurening.

8 Sikring af forsvarlig vandindvinding fra kildepladserne

For at sikre at selve vandindvindingen ikke forringer grundvandskvaliteten gennemføres følgende:

Forsyningsvirksomheden sikrer, at det nuværende oppumpningsmøster på den enkelte kildeplads fortsættes, bl.a. således at der kun er få stop/start på den enkelte boring

Forsyningsvirksomheden fortsætter med de regelmæssige pejlinger af grundvandsstanden både i indvindingsboringer og pejleboringer.

Teknik & Miljø fastsætter inden udgangen af 2008 – i et tillæg til indvindingsstilladelserne – et loft over den årlige indvinding fra hver enkelt kildeplads.

Overvågningsboring hvor der
pejles.

Indsats 9 handler om at vandværkets boringer er sikret mod at overfladevand eller overfladenært grundvand kan trænge ind i boringen, så vandkvaliteten forringes.

Mange boringer er 20-40 år gamle. Forerør i jern kan være truet af tæring og boringens top kan være udformet uheldigt, så der f.eks. ved oversvømmelse på kildepladsen kan trække overfladevand ned i boringen.

Desuden har vandværker ofte ældre, ikke anvendte boringer stående; de bør sløjfes, så de ikke udgør en trussel mod forurening af grundvandet. Sløjfning af boringer er en opgave som kun må udføres af autoriserede personer, fordi det er vigtigt af det sket på den rigtige måde.

Indsats 10 fastlægger, at der skal være et flerårigt overvågningsprogram, således at man kan følge udviklingen i grundvandskvaliteten på den enkelte kildeplads og i nærområdet.

9 *Kvalitetssikring af indvindingsboringer*

For at undgå, at vandværksboringerne evt. skulle kunne forurenes med overfladevand eller ved indsvivning fra overfladenært grundvand vil Forsyningsvirksomheden foretage kvalitetskontrol af alle boringerne, hvorved det checkes at forerør og top-udformning er tætte.

Desuden sløjfes evt. ikke-anvendte boringer, med mindre de indgår i pejle- eller kontrolprogram.

Disse foranstaltninger gennemføres over en periode indtil 2012.

10 *Overvågningsprogram for grundvandskvalitet*

Forsyningsvirksomheden udarbejder i samarbejde med Teknik & Miljø et udvidet overvågningsprogram for at kunne følge udviklingen i grundvandskvaliteten ved samtlige kildepladser. Programmet vil indeholde undersøgelser i såvel indvindingsboringer som særlige overvågningsboringer. Kontrollen vil være mest omfattende på kildepladsen Marevåd, hvor det indvundne grundvand er ungt.

Programmet udarbejdes i 2007 og træder i funktion fra 2008.

Privat brønd

Indsats 11-12 om private brønde og borer og nedsivningsanlæg

Indsats 11 handler om private brønde og borer i nærområder. Sådanne anlæg kan nogle steder fungere som åbne "sår" ned til det dybereliggende grundvand, der indvindes af vandværket. Det afhænger af boringens eller brøndens udformning og dybde samt geologien under anlægget.

Der er i nærområderne til de 7 kildepladser ingen aktive private brønde og borer. Men der kan være et antal ubenyttede brønde og borer. Det vil være ønskeligt – og nogle steder væsentligt – at sådanne ubenyttede "huller" ned til grundvandet bliver lukket – og at det sker på den rigtige måde, så overfladevand ikke kan trænge igennem. Det kræver autorisation som brøndborer at sløjfe en brønd eller boring.

Indsats 12 handler om nedsivning af spildevand. I nærområderne giver regionskommunen som udgangspunkt ikke tilladelse til nedsivning af mekanisk rensede husspildevand inden for 300 m beskyttelseszonen omkring vandværksboringer. I resten af nærområderne vil regionskommunen foretage en konkret vurdering af den enkelte ansøgning og her tillægge hensynet til grundvandsbeskyttelsen stor betydning.

Inden for nærområderne vil regionskommunen som udgangspunkt heller ikke give tilladelse til etablering af nedsivningsanlæg større end 30 PE (person-ækvivalenter), men vil selvfølgelig vurdere den enkelte ansøgning i forhold til grundvandsinteresserne.

11 Styr på ubenyttede private brønde og boringer

For at mindske risikoen for overfladeforurening til grundvandet vil Forsyningsvirksomheden kortlægge samtlige ubenyttede private brønde og boringer i nærområderne og om nødvendigt sikre forsvarlig sløjfning af disse.

Kortlægning og sløjfning gennemføres inden 2010 for alle brønde og boringer, der (inden for nærområderne) ligger mindre end 300 m fra en vandværksboring. Forsyningsvirksomheden vil afholde udgifterne til sløjfning af disse boringsnære anlæg.

For resten af nærområderne gennemføres kortlægningen af brønde og boringer inden 2015 og det vurderes løbende, hvorvidt der er behov for at kræve sløjfning. Grundejeren kan blive pålagt at få foretaget og betale for sløjfningen.

12 Begrænsning vedr. nye nedsivningsanlæg i nær-områderne.

For at mindske risikoen for forurening af grundvandet med miljøfremmede stoffer har kommunalbestyrelsen allerede i Regionkommuneplan 2005 fastlagt, at der inden for nærområder ikke gives nye tilladelser til nedsivning af husspildevand og spildevand fra virksomheder; dog kan der uden for 300 m fra vandværksboringer gives tilladelse til nedsivningsanlæg fra enkelthusstande, hvis en nærmere vurdering i forhold til grundvandsinteresserne giver grundlag herfor.

4. Afslutning

Der er i nærområderne ingen forurenede grunde kortlagt efter jordforureningsloven.

I Regionkommuneplan 2005 er Hasle-Nyker området udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser og de viste nærområder indgår i planen. For disse områder gælder en række retningslinier som kan læses i regionplanen (afsnit 3.6.1 Grundvandsbeskyttelse), men de vigtigste er medtaget som konkrete indsatser i den foreliggende plan.

Indsatsplanens retsvirkninger er fastlagt i vandforsyningslovens § 13 a-d.

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en indsatsplan kan ifølge vandforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1 ikke påklages til anden administrativ myndighed.

For at gennemføre indsatserne i denne plan kan Regionskommunen bl.a. anvende de regler, der er nævnt nedenfor.

Påbud om ændring af vaske- og fyldepladser i landbruget

Regionskommunen kan give påbud over for aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening (miljøbeskyttelseslovens § 42, og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug).

Påbud om sløjfning af ubenyttede brønde og borer

Regionskommunen kan give påbud til den enkelte grundejer om tiltag der beskytter drikkevandet mod forurening eller påbud om sløjfning af overflødige brønde eller borer (vandforsyningslovens § 36 mm).

Pålæg om rådighedsindskrænkninger m.m.

Hvis der for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening ikke kan opnås frivillig aftale med ejeren af en ejendom i nærområdet, kan regionskommunen pålægge de nødvendige rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger mod fuld erstatning (miljøbeskyttelseslovens § 26a).

Referenceliste

Niras A/S (nov. 2003): Nykerblokken. Detailkortlægning af grundvandets sårbarhed. Rapportdel og bilagsdel.

Niras A/S (okt 2004): Halse og Klemensker Vandværker. Detailkortlægning af grundavndets sårbarhed. Rapportdel og bilagsdel.

Miljøministeriet: Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22. december 2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om indsatsplaner, nr. 1430 af 13. december 2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om lov om vandforsyning m.v., nr. 71 af 17. januar 2007

Miljøministeriet: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug mm, nr. 1572 af 20. december 2006

Bornholms Regionskommune (Juni 2006): Regionkommuneplan 2005

Hasele, 1998. Foto: J. K. K.